

Styrelsen	2021-06-30 / 07-01
Handling nr	11.8
Handläggare	Elin Entin
Daterad	2021-06-07
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt Båt 2023 Öckerö

I enlighet med lag (2010:1065) om kollektivtrafik ska ett avtal om allmän trafik som ingår av en Regional kollektivtrafikmyndighet, eller av den till vilken befogenheter överlämnats, grunda sig på ett beslut om allmän trafikplikt. Kollektivtrafiknämnden har gett Västtrafik befogenheter att upphandla och teckna avtal om allmän trafik. Som underlag för beslut om allmän trafikplikt önskar kollektivtrafiknämnden Västtrafiks rekommendation avseende den trafik som Västtrafik avser upphandla.

Bifogad **Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt** är underlag för kollektivtrafiknämnden i Västra Götalands beslut om allmän trafikplikt för Västtrafiks upphandling Båt 2023 Öckerö.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av ovanstående föreslås styrelsen besluta

- att godkänna redovisad rekommendation till beslut för allmän trafikplikt, samt
- att översända rekommendationen till kollektivtrafiknämnden för fastställelse.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt
Upphandling Båt 2023 Öckerö

2021-06-07

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	4
2. Beskrivning av nuvarande trafik och resandet.....	4
3. Framtida trafik	5
4. Drivmedel	6
5. Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet	6
6. Resultat av genomförda samråd inför upphandling	6
7. Västtrafiks rekommendation.....	7
7.1 Sammanfattning	7

1. Bakgrund

Västtrafik förannonserade den 4 september 2020 om avsikt att under 2021/2022 upphandla kollektivtrafik inom Västra Götalandsregionen som omfattas av lag (2010:1065) om kollektivtrafik.

Västtrafiks styrelse beslutade den 26 februari 2021 att under 2021/22 genomföra upphandlingar enligt föreslagen upphandlingsplan.

Det kommande trafikavtalet planeras ha trafikstart i december 2023 och omfattar nuvarande båttrafik i Öckerö kommun.

Upphandlingen planeras att omfatta ett fartyg och trafiken ingår idag i ett avtal:

- Båttrafik mellan Öckerö, Kalvsund, Framnäs (Björkö) och Grötö.

Enligt Kollektivtrafiklagen ska den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) fatta beslut om allmän trafikplikt. Innan beslut om allmän trafikplikt kan fattas ska myndigheten samråda med kollektivtrafikföretag för att ta reda på om det finns intresse av att utföra trafiken i kommersiell regi. Trafiken ska i sådana fall inte upphandlas. RKM i Västra Götaland har överlämnat befogenheten att samråda med kollektivtrafikföretagen samt att upphandla trafiken till Västtrafik AB. Västtrafik har genomfört samråd inför upphandling (SIU) i april och maj 2021.

2. Beskrivning av nuvarande trafik och resandet

Nuvarande trafikåtagande omfattar båttrafik inom Öckerö kommun, mellan bryggorna Öckerö färjeläge, Kalvsund, Framnäs och Grötö färjeläge.

Kartan visar dagens linjesträckning för linje 296 mellan Öckerö-Kalvsund-Framnäs-Grötö.

Trafiken utförs idag av trafikoperatören Öckerö Båttrafik, vilka är en del av Öckerö kommun. Trafikåtagandet startade i december 2011 och avtalstiden är 8 + 2 + 2 år. Båda optionerna om förlängning är utlösta vilket gör att nuvarande avtalstid sträcker sig till 9 december 2023.

Det nuvarande avtalet är ett renodlat produktionsavtal med ersättning enligt:

- Fast årlig ersättning för fasta kostnader.
- Rörlig ersättning för trafikdrift och bemanning.

Trafikvolymen på linje 296 mellan Öckerö, Kalvsund, Framnäs och Grötö omfattar idag nästan 5 500 tidtabellslagda timmar per år. Därtill tillkommer anropsstyrda turer motsvarande cirka 550 tidtabellstimmar. Under 2019 gjordes cirka 125 000 enkelresor med linjen enligt tillgänglig statistik.

Ordinarie trafik körs idag med M/S Burö samt med M/S Polstierna som reservtonnage, vilka båda ägs av trafikföretaget. Båda fartygen drivs idag med diesel.

Måndagar till torsdagar går det 17,5 dubbelturer per dag och 19 dubbelturer på fredagar med avgång cirka en gång per timme, ibland med längre uppehåll mellan turerna. Lördagar går det 16 dubbelturer och på söndagar 14,5 dubbelturer, även på helgerna är det avgång cirka en gång per timme med något längre uppehåll mitt på dagen.

Trafiken är till sin karaktär främst ämnad för att tillgodose resenärernas dagliga behov av skol- och arbetspendling. Utifrån tillgängliga data från verktyget Remix är det totalt cirka 3 000 personer som pendlar från öarna och 2 000 personer som pendlar inom öarna. Från Grötö, Kalvsund och Björkö är det cirka 500 personer som lämnar kommunen för att arbeta på fastlandssidan. Cirka 250 personer pendlar till andra öar inom kommunen och ungefär 200 personer pendlar från övriga öar in till Grötö.

Resandeutvecklingen har enligt tillgänglig stämplingsstatistik varit negativ de senaste åren. De manuella resanderäkningar som har gjorts visar dock på att det faktiska resandet ligger på en stabil nivå. Resandeminskningen beror på försämrade stämplingsbenägenhet samt på införandet av To Go-biljetter. Nuvarande trafikoperatör har i dagsläget inte möjlighet att visa To Go-biljetter.

Under åren 2014-2019 har i genomsnitt 34,5% av det årliga resandet bestått av skolungdomar.

Västtrafik önskar att kollektivtrafiknämndens beslut om allmän trafikplikt ska omfatta båttrafik inom det område som beskrivits i förannonseringen och som har avhandlats under samråden.

3. Framtida trafik

Öckerö är en skärgårdskommun angränsande till Göteborg. Det är en relativt liten kommun befolkningsmässigt, med cirka 13 000 invånare 2020. Det bor relativt få barn och unga i kommunen, vilka utgör cirka 20% av den totala befolkningen. Andelen äldre ökar och enligt SBC hade kommunen 2019 en negativ befolknings-tillväxt.

Kommunen har en del mindre utbyggnadsplaner på kort sikt, främst på Öckerö och Hönö. På något längre sikt och i översiktsplanen ska utbyggnad och förtätning ske på Öckerö och Björkö. I Öckerö nya centrum planeras cirka 400 nya bostäder på kort till medellång sikt, även en del verksamhetsutbyggnad och

centrumbildning förväntas. På Björkö planeras på sikt cirka 200 nya bostäder söder om dagens centrum, mot Skarvik. Över tid förutspås en positiv befolkningsutveckling och 2030 förväntas invånarantalet vara närmare 14 000.

Västtrafiks bedömning är att nuvarande trafikutbud kommer räcka för framtida behov samt att en fartygsstorlek med cirka 100 passagerare kommer att räcka.

4. Drivmedel

Enligt Västra Götalandsregionens miljö- och klimatstrategi ska fartygstrafik i första hand drivas med el och i andra hand med flytande biodrivmedel. Rekommendationerna för val av drivmedel syftar till att uppfylla målen i miljö- och klimatstrategin. I upphandlingen av Öckerötrafiken kommer Västtrafik att utgå från miljö- och klimatstrategin och samtidigt ta hänsyn till infrastrukturella och trafikala förutsättningar.

Västtrafik kommer att utgå från miljö- och klimatstrategin vid kravställande av det fartyg som trafiken ska bedrivas med. Kravställningen kommer omfatta ett hybridfartyg. Västtrafik kommer att sätta upp ett minimikrav för andelen som ska drivas med el, resterande andel ska drivas med biodrivmedel. Nuvarande trafikering av linjen kommer att ses över för att möjliggöra tid för laddning av det nya fartyget. Krav på ett hybridfartyg kommer ställas under förutsättning att behov av infrastruktur för laddning kan tillgodoses, samverkan pågår med Öckerö kommun.

En kostnadsdrivare för upphandlingen av Båt 2023 är de förändrade fartygskraven utifrån krav på elektrifiering och biodrivmedel. Till detta kommer ökade kostnader för laddning på kaj.

5. Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Västtrafik beräknar att de satsningar som görs ryms inom Västtrafiks långtidsprognos. I och med pandemins påverkan på kollektivtrafiken råder idag osäkerhet kring trafikföretagens investeringsförmåga och riskbenägenhet vilket kan komma att påverka konkurrenssituationen och priserna i anbudet.

6. Resultat av genomförda samråd inför upphandling

Inför varje upphandling undersöks om det finns intresse hos trafikföretagen att bedriva kommersiell trafik. Detta sker genom samråd inför upphandling (SIU).

Västtrafik bjöd under våren 2021 in trafikföretag att delta på SIU. Sex trafikföretag anmälde intresse om att delta.

Den 29 april 2021 genomfördes ett gemensamt samråd där samtliga anmälda trafikföretag och en representant för Kollektivtrafikmyndigheten deltog. Trafikföretagen gavs möjlighet att göra en anmälan till enskilda samråd. Fem trafikföretag önskade delta vid ett enskilt samråd, dessa genomfördes under vecka 18 2021.

Vid samråden ställdes frågan till trafikföretagen om de ansåg att någon del av den aktuella trafiken skulle kunna utföras helt på kommersiell grund.

Inget trafikföretag framförde att hela eller delar av trafiken skulle kunna vara intressant att köra kommersiellt i egen regi. Inget annat intresse av att bedriva trafiken kommersiellt har anmälts till Västtrafik eller Kollektivtrafikmyndigheten.

7. Västtrafiks rekommendation

Med åberopande av vad som anförts ovan avseende:

- trafikens syfte, vilket överensstämmer med Trafikförsörjningsprogrammets mål och strategier,
- att inget intresse visats för att utföra trafiken i kommersiell regi,
- att inget önskemål om att undanta trafik från trafikpliktsbeslut har framförts,

rekommenderar Västtrafik kollektivtrafiknämnden i Västra Götaland att fatta beslut om allmän trafikplikt för den ovan beskrivna trafiken.

Trafikpliktsbeslutet utgår i princip från nuvarande trafik, med en omfattning som möjliggör utökning och förändring av trafiken på längre sikt i enlighet med regionala kollektivtrafikmyndighetens trafikförsörjningsprogram.

7.1 Sammanfattning

- Upphandlingen omfattar sammantaget ett fartyg i det befintliga trafikavtalet i Öckerö kommun. Trafikvolymen omfattar totalt cirka 6 000 tidtabellstimmar per år och resandet uppgår till cirka 125 000 resor per år.
- Enstaka turer planeras att tas bort till förmån för laddning av fartyg.
- Nytt fartyg ska tillhandahållas för trafiken och ska till viss andel drivas med el, övrig andel ska drivas med biodrivmedel.
- Inget trafikföretag har anmält intresse för att bedriva trafiken kommersiellt i egen regi.
- Satsningar beräknas rymmas inom ramen för Västtrafiks långtidsprognos.

//